EROTISCH CENTRUM OP NDSM IS KLAP IN GEZICHT VAN DE CULTUUR-SECTOR, MAKERS EN BUURT

24 FEBRUARI 2023 ROBIN VAN DIJK

Directeur van Stichting NDSM-werf Tim Vermeulen reageert met open brief op het rapport gepubliceerd door het college van B&W van de gemeente Amsterdam omtrent de aankondiging van de Docklands op de NDSM-werf als één van de voorkeurslocaties voor een nieuw erotisch centrum.

Tot grote verrassing van iedereen die het dossier erotisch centrum op de voet volgt, werd het docklands-plot op NDSM-oost door het college van B&W genomineerd als voorkeurslocatie. Op Amsterdam.nl is te lezen dat de gemeente met de verplaatsing van 100 ramen (van de meer dan 500 op de wallen) drie doelstellingen beoogt: het verbeteren van de positie van sekswerkers, overlast in de binnenstad terugdringen en het voorkomen en bestrijden van criminele invloed en mensenhandel. Wie denkt dat een erotisch centrum op NDSM dat voor elkaar gaat krijgen, gelooft in sprookjes. Op NDSM voelt de nominatie bovendien als een klap in het gezicht van buurtbewoners, ondernemers, kunstenaars, culturele organisaties, en festivalorganisatoren.

NDSM – voorheen een rafelrandje wat van de kaart van Amsterdam viel – is in rap tempo bezig om een nieuwe binnenstedelijke locatie te worden op 12 minuten varen van Amsterdam Centraal. De aantrekkingskracht om hier te wonen zit vooral in de eigenheid van de plek. Nergens anders in Amsterdam is deze combinatie van wonen kunst, cultuur, festivals en ondernemerschap te vinden. Kunst, cultuur en evenementen zijn hier twintig jaar geleden geland omdat hiervoor op andere plekken in de stad geen ruimte meer was. Maar in plaats van zich terug te trekken in een cultuurreservaat heeft de culturele community de stedelijke ontwikkeling van de buurt juist omarmd. En de ontwikkelaars en bewoners van de nieuwe woonwijken op NDSM hebben kunst, cultuur en evenementen omarmd. Samen wordt hier gewerkt aan een plek waar ondanks de toenemende bewoning evenementen plaats kunnen blijven vinden, waar publieke ruimte openbaar en van iedereen kan blijven, én inspiratievolle kunst en cultuur kan huisvesten. En dat is precies wat de buurt, en de lokale community wil behouden: een plek die van alle Amsterdammers is, met aansprekende kunstwerken, met bijzonder industrieel erfgoed, met groen, met ruimte voor urban sports, en met een unieke programmering van festivals en evenementen. De nominatie als voorkeurslocatie voor een erotisch centrum laat opnieuw zien dat de gemeente niet begrijpt hoe bijzonder dit is. Deze culturele werf – zoals NDSM-oost liefkozend wordt genoemd – is nog steeds tijdelijk van aard. Ze heeft geen nominatie nodig als voorkeurslocatie voor prostitutie, maar wel een permanente status als vrije ruimte voor cultuur in de stad.

In Amsterdam Noord wordt druk ontwikkeld en gebouwd. Dat dit soms frictie veroorzaakt tussen oude en nieuwe bewoners is algemeen bekend. Wat minder bekend is, is dat tal van de initiatieven op sociaal en cultureel vlak die zorgen voor verbinding en ontmoeting tussen oud en nieuw, en zo dus juist bijdragen aan de ontwikkeling van een breed gedragen Noord, vaak voor diezelfde bouw- en ontwikkel behoefte moeten wijken. De culturele werf van NDSM-oost leek daarbij een uitzondering te kunnen vormen. Al meer dan een decennium wordt hier samengewerkt met kunstenaars, buurt, ondernemers en gemeente, en laten we zien dat hier wel degelijk ruimte is voor ateliers, maakplekken, kunst, cultuur, evenementen en nachtcultuur – nu en in de toekomst. Juist als toegevoegde waarde voor iedereen op NDSM, in Noord, en in heel Amsterdam.

Dat daarbij ook ruimte moet zijn voor nieuwe functies die bij een binnenstedelijke locatie horen, zoals groen en sport, begrijpt iedereen. Het kwam in 2020 dan ook niet als een verrassing toen het vorige college van B&W aankondigde te willen onderzoeken hoe de werf radicaal vergroend moest

worden; met behoud van erfgoed en cultuur wel te verstaan. De NDSM-community heeft de handschoen opgepakt en heeft gekeken hoe groen, bestaande functies, en zelfs nieuwe functies hand in hand kunnen gaan. Niet verwonderlijk dus dat de gemeenteraad de toenmalige wethouder opdracht gaf verdere planvorming juist samen met die community door te zetten.

Maar sinds het aantreden van het nieuwe college vorig jaar is het stil. Het “absoluut noodzakelijke” groen van drie jaar geleden, cultuur, en kwalitatieve openbare ruimte, blijken toch minder urgent dan een erotisch centrum. Want het beoogde docklands-plot is een cruciaal puzzelstukje in de definitieve culturele bestemming van NDSM. Dit stukje werf, gelegen tussen het nieuwe Straat-museum en de NDSM-loods, staat ook al jaren ingetekend als locatie voor een parkeergebouw. Niet bepaald de meest aansprekende functie, maar wel noodzakelijk. Als parkeren op NDSM niet opgelost wordt, blijft het terrein de openbare parkeerplaats die het nu vaak is – tot ongenoegen van iedereen. De enige ogenblikken dat het terrein auto-vrij is, is tijdens festivals of kunstprogrammering en de dagelijkse parkeerbehoefte overspoelt dan de woonwijken. Tot grote weerzin van buurt én organisatoren van kunst en festivals. Een parkeergebouw, hoe inspiratieloos het ook mag klinken, is essentieel voor een gedragen toekomst van de culturele werf.

Dat hoeft overigens niet fantasie- of inspiratieloos. De beoogde ontwikkelaar van het parkeergebouw kwam in het verleden zelf vaker met het voorstel om bovenop het parkeergebouw noodzakelijke en gewenste functies met elkaar te combineren. En daarvoor is veel draagvlak bij alle betrokken stakeholders. Bijvoorbeeld ruimte voor kleinschalig industrieel makerschap – dat in rap tempo uit alle ontwikkelgebieden in Noord verdwijnt en cruciaal is voor de leefbaarheid van de stad; en dat op veel steun kan rekenen in de gemeenteraad. Zelfs met sport en groen op het dak… of een combinatie van alles. Allemaal zaken die getuigen van grote noodzaak en lokaal draagvlak. Ze laten bovendien zien dat we in Noord en op NDSM graag willen meedenken en heus niet wars zijn van innovatieve experimenten. Combinaties van functies zijn nodig én gewenst. In alle stadswijken.

Maar dat begint bij het erkennen van de huidige belangen en behoeften in het gebied; en daarop concrete acties uitzetten. En niet nóg meer nieuwe functies in de vorm van proefballonnetjes de lucht in laten. Op deze locatie een erotisch centrum nomineren is een klap in het gezicht van buurtbewoners, ondernemers, kunst – en cultuurmakers die zich afgelopen jaren ingezet hebben om deze geweldige plek – niet alleen nu – maar ook in de toekomst te laten voortbestaan: als culturele werf, als binnenstedelijk evenemententerrein en kunstplek, als maakplaats én als aansprekende publieke ruimte voor de hele stad. NDSM is geen rafelrandje meer waar je problemen kan dumpen waar in de rest van de stad geen ruimte voor is. NDSM is een binnenstedelijke stadswijk met een uniek karakter en het wordt de hoogste tijd dat het college van B&W laat zien dat ze dat echt omarmen.

Tim Vermeulen

Directeur Stichting NDSM-werf